

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԱԳԻՐՔ

Հոդված 127. Վարչական դատարանի դատական ակտերի օրինական ուժի մեջ մտնելը

1. Վարչական դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտերն օրինական ուժի մեջ են մտնում հրապարակման պահից մեկ ամիս հետո, եթե այլ բան նախատեսված չէ սույն օրենսգրքով:

2. Սույն օրենսգրքի 145-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված, ինչպես նաև 145-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-4-րդ կետերով նախատեսված՝ բողոքարկված և չբեկանված մասով դատական ակտը անփոփոխ թողնելու դեպքերում վարչական դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտն (համապատասխան մասը) օրինական ուժի մեջ է մտնում վերաքննիչ դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի օրինական ուժի մեջ մտնելու պահից:

3. Եթե գործն ըստ էության լուծող դատական ակտերի դեմ բերված բողոքի ընդունումը մերժվել է, ապա վարչական դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտն օրինական ուժի մեջ է մտնում վերաքննիչ դատարանի դատական ակտի օրինական ուժի մեջ մտնելու պահից:

4. Եթե գործն ըստ էության լուծող դատական ակտերի դեմ բերված բողոքը վերադարձվել է սույն օրենսգրքի 136-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-3-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով, ապա սահմանված ժամկետում բողոքում առկա սխալները չվերացնելու և սահմանված կարգով բողոքը կրկին չբերելու, ինչպես նաև վճռաբեկ բողոք չբերելու դեպքերում վարչական դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտն օրինական ուժի մեջ է մտնում բողոքը վերադարձնելու մասին վերաքննիչ դատարանի որոշման օրինական ուժի մեջ մտնելու պահից:

5. Սույն օրենսգրքի 139-րդ հոդվածին համապատասխան՝ վերաքննիչ վարույթը կարճելու մասին վերաքննիչ դատարանի որոշման կայացման պահից վարչական դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտը մտնում է օրինական ուժի մեջ, եթե լրացել է այդ ակտի օրինական ուժի մեջ մտնելու ժամկետը, և դատական ակտը չեն բողոքարկել այլ անձինք:

6. Վերաքննիչ դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտերի դեմ սահմանված ժամկետում վճռաբեկ բողոք բերելիս վարչական դատարանի ակտերն օրինական ուժի մեջ չեն մտնում:

7. Եթե գործն ըստ էության լուծող դատական ակտերի վերանայման արդյունքում վճռաբեկ դատարանը անփոփոխ է թողնում վերաքննիչ դատարանի դատական ակտը, որով ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն անփոփոխ էր թողնվել վարչական դատարանի ակտը, կամ ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն բեկանելով վերաքննիչ դատարանի դատական ակտը՝ օրինական ուժ է տալիս վարչական դատարանի դատական ակտին, ապա վարչական դատարանի անփոփոխ մնացած դատական ակտը (ակտի համապատասխան մասը) օրինական ուժի մեջ է մտնում վճռաբեկ դատարանի ~~հրապարակելու~~ որոշման կայացման պահից:

8. Վարչական դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտն օրինական ուժի մեջ է մտնում վերաքննիչ դատարանի կողմից բողոքի ընդունումը մերժվելու կամ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշումն օրինական ուժի մեջ մտնելու պահից, եթե՝

1) վերաքննիչ դատարանի որոշումը վճռաբեկ դատարանը թողել է օրինական ուժի մեջ.

2) բերված բողոքը վճռաբեկ դատարանը թողել է առանց քննության կամ վերադարձրել է, և սահմանված ժամկետում բողոքում առկա սխալները չեն վերացվել կամ սահմանված կարգով բողոքը կրկին չի բերվել:

9. Վարչական դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտերը կարող են հրապարակման պահից դատարանի կողմից հայտարարվել օրինական ուժի մեջ մտած, եթե դա չանելը անխուսափելիորեն կառաջացնի ծանր հետևանքներ կողմի համար:

Նման ակտերը ենթակա են բողոքարկման օրինական ուժի մեջ չմտած ակտերի համար սահմանված կարգով:

10. Վարչական դատարանի՝ բողոքարկման ոչ ենթակա միջանկյալ դատական ակտերն օրինական ուժի մեջ են մտնում կայացման պահից, եթե սույն օրենսգրքով այլ բան նախատեսված չէ:

11. Վարչական դատարանի՝ սույն օրենսգրքի 131-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված միջանկյալ դատական ակտերն օրինական ուժի մեջ են մտնում դրանք ստանալուց 5 օր հետո:

Հոդված 148. Վերաքննիչ դատարանի որոշման օրինական ուժի մեջ մտնելը

1. Վերաքննիչ դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող որոշումներն օրինական ուժի մեջ են մտնում հրապարակման պահից մեկ ամիս հետո:

2. Վերաքննիչ դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտերի դեմ սահմանված ժամկետում վճռաբեկ բողոք բերելիս այդ ակտերն օրինական ուժի մեջ չեն մտնում:

3. Եթե գործն ըստ էության լուծող դատական ակտերի վերանայման արդյունքում վճռաբեկ դատարանն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն անփոփոխ է թողնում վերաքննիչ դատարանի դատական ակտը, ապա վերաքննիչ դատարանի անփոփոխ թողնված դատական ակտը (ակտի համապատասխան մասը) օրինական ուժի մեջ է մտնում վճռաբեկ դատարանի որոշման կայացման հրապարակման պահից:

4. Վերաքննիչ դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտն օրինական ուժի մեջ է մտնում վճռաբեկ դատարանի որոշման կայացման պահից, եթե բերված բողոքը վարույթը ընդունելը մերժվել է վճռաբեկ դատարանի կողմից, թողնվել է առանց քննության կամ վերադարձվել է, և սահմանված ժամկետում բողոքում առկա սխալները չեն վերացվել, կամ սահմանված կարգով բողոքը կրկին չի բերվել:

5. Վերաքննիչ դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտերը կարող են հրապարակման պահից դատարանի կողմից հայտարարվել օրինական ուժի մեջ մտած, եթե դա չանելը անխուսափելիորեն կառաջացնի ծանր հետևանքներ կողմի համար: Նման ակտերը ենթակա են բողոքարկման օրինական ուժի մեջ չմտած ակտերի համար սահմանված կարգով:

6. Վերաքննիչ դատարանի՝ բողոքարկման ոչ ենթակա միջանկյալ ակտերն օրինական ուժի մեջ են մտնում կայացման պահից, եթե սույն օրենսգրքով այլ բան նախատեսված չէ:

7. Վերաքննիչ դատարանի՝ բողոքարկման ենթակա միջանկյալ դատական ակտերն օրինական ուժի մեջ են մտնում դրանք ստանալու պահից 5 օր հետո:

Հոդված 153. Դատական ակտերի վերանայումը վճռաբեկության կարգով

1. Վճռաբեկ դատարանը բողոքի հիման վրա սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում և կարգով վերանայում է վերաքննիչ դատարանի կայացրած և օրինական ուժի մեջ չմտած դատական ակտերը, իսկ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում՝ նաև օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտերը:

2. Վճռաբեկ դատարանը վերանայում է նաև վերաքննիչ դատարանի կողմից վարչական դատարանի միջանկյալ դատական ակտերի վերանայման արդյունքում կայացված որոշումները:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասում նշված, ինչպես նաև վերաքննիչ դատարանի միջանկյալ դատական ակտերի դեմ բերված վճռաբեկ բողոքները քննվում են առանց դատական նիստ հրավիրելու:

Հոդված 166. Վճռաբեկ դատարանում գործի քննության կարգը

1. Գործի դատաքննությունը վճռաբեկ դատարանում սկսվում է վճռաբեկ դատարանի դատավորի զեկուցումով: Զեկուցողը շարադրում է վճռաբեկ բողոքի և վճռաբեկ բողոքի դեմ ներկայացված պատասխանի բովանդակությունը: Վճռաբեկ դատարանի դատավորներն իրավունք ունեն հարցեր տալու զեկուցողին, դատավարության մասնակիցներին:

2. Բողոք բերած անձը և դատավարության մասնակիցներն իրավունք ունեն ներկա լինելու վճռաբեկ դատարանի նիստին:

3. Բացատրություններ տալու անհրաժեշտության դեպքում վճռաբեկ դատարանի նիստին կարող են կանչվել բողոք բերած անձը, ինչպես նաև դատավարության մասնակիցները, որոնք պատշաճ ծանուցվում են նիստի ժամանակի և վայրի մասին: Նրանց չներկայանալն արգելք չէ գործի դատաքննության համար:

Հոդված 166. Վճռաբեկ դատարանում բողոքի քննության կարգը

1. Վճռաբեկ դատարանը վերաքննիչ դատարանի դատական ակտի դեմ ներկայացված և վարույթ ընդունված վճռաբեկ բողոքները քննում և դրանց վերաբերյալ որոշումները կայացնում է գրավոր ընթացակարգով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Վճռաբեկ դատարանը ելել է եզրահանգման, որ անհրաժեշտ է վճռաբեկ բողոքի քննությունն իրականացնել դատական նիստում:

2. Վճռաբեկ բողոքը դատական նիստում քննելու մասին կայացվում է որոշում:

Հոդված 166.1. Վճռաբեկ բողոքի քննությունը դատական նիստում

1. Վճռաբեկ բողոքը դատական նիստում քննելու վերաբերյալ որոշում կայացվելու դեպքում բողոք բերած անձը և գործին մասնակցող մյուս անձինք ծանուցվում են

դատական նիստի ժամանակի և վայրի մասին: Նրանց չներկայանալն արգելք չէ բողոքի քննության համար:

2. Բողոքի քննությունը դատական նիստում սկսվում է Վճռաբեկ դատարանի պայատի դատավորի գեկուցումով: Զեկուցողը ներկայացնում է վճռաբեկ բողոքը և վճռաբեկ բողոքի պատասխանի փաստարկները:

3. Վճռաբեկ դատարանի դատավորներն իրավունք ունեն հարգել տալու գեկուցողին և նիստին ներկայացած գործին մասնակցող անձանց, որից հետո բողոքի քննությունը հայտարարվում է ավարտված:

Հոդված 166.2. Վճռաբեկ բողոքի քննությունը գրավոր ընթացակարգով

1. Վճռաբեկ բողոքի քննությունը գրավոր ընթացակարգով իրականացվում է առանց դատական նիստ իրավիդելու:

2. Վճռաբեկ բողոքը գրավոր ընթացակարգով քննելու դեպքում գործին մասնակցող անձինք տեղեկացվում են միայն բողոքի քննության արդյունքով կայացվելիք դատական ակտի իրապարակման օրվա մասին:

3. Գրավոր ընթացակարգով վճռաբեկ բողոքի քննության ընթացքում գեկուցող դատավորը կազմում է Վճռաբեկ դատարանի որոշման նախագիծը, որը գործի նյութերի հետ տրամադրվում է Վճռաբեկ դատարանի մյուս դատավորներին:

4. Վճռաբեկ դատարանի դատավորները կարող են որոշման նախագծի վերաբերյալ ներկայացնել դիտողություններ և առաջարկություններ, որոնց հիման վրա գեկուցող դատավորը կարող է լրամշակել որոշման նախագիծը:

5. Վճռաբեկ դատարանի որոշման նախագծի վերաբերյալ Վճռաբեկ դատարանի դատավորների կողմից դիտողություններ և առաջարկություններ չներկայացվելու կամ դրանց հիման վրա նախագիծը լրամշակվելուց հետո կամ ներկայացված դիտողությունները և առաջարկությունները չընդունվելու դեպքում գեկուցողն այն ներկայացնում է քվեարկության:

6. Եթե քվեարկության արդյունքով գեկուցողի ներկայացրած նախագիծը չի ընդունվում, ապա տվյալ գործով որոշման նոր նախագիծը կազմում է դեմ քվեարկած դատավորների կազմից և նրանց կողմից որոշված դատավորը:

Հոդված 170. Վճռաբեկ դատարանի՝ որոշում կայացնելու կարգը

1. Վճռաբեկ դատարանը գործի քննության արդյունքներով կայացնում է որոշում:

2. Որոշումը կայացվում է հանուն Հայաստանի Հանրապետության:

3. Որոշումը կայացվում է առանց բողոք բերած անձի և վճռաբեկ դատարանի նիստին բացատրություններ տալու համար կանչված անձանց ներկայության:

4. Վճռաբեկ դատարանի որոշումն ընդունվում է վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական և վարչական պայատի դատավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

5. Որոշումը կայացվում է բաց քվեարկությամբ:

6. Վճռաբեկ դատարանի որոշումն ստորագրում են այն կայացրած դատավորները:

~~7. Վճռաբեկ դատարանի որոշումը իրապարակվում է նիստում:~~

Հոդված 172. Վճռաբեկ դատարանի որոշման օրինական ուժի մեջ մտնելը

1. Վճռաբեկ դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում դատական նիստերի դահլիճում հրապարակման պահից, վերջնական է և բողոքարկման ենթակա չէ:

2. Վճռաբեկ դատարանի՝ սույն օրենսգրքի 160-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերով և 162-րդ հոդվածով նախատեսված որոշումներն օրինական ուժի մեջ են մտնում կայացման պահից, վերջնական են և բողոքարկման ենթակա չեն:

Հոդված 172. Վճռաբեկ դատարանի որոշման հրապարակումը և օրինական ուժի մեջ մտնելը

1. Վճռաբեկ դատարանի՝ վճռաբեկ բողոքի քննության արդյունքում կայացրած որոշումը հրապարակվում է դատական իշխանության պաշտոնական կայքում:

2. Վճռաբեկ դատարանի որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում կայացման պահից, վերջնական է և բողոքարկման ենթակա չէ:

Հոդված 173. Վճռաբեկ դատարանի որոշումը վճռաբեկ բողոք բերած անձին և դատավարության այլ մասնակիցների ուղարկելը

1. Վճռաբեկ դատարանի որոշումը ուղարկվում է բողոք բերած անձին, դատավարության այլ մասնակիցների և վարչական դատարան այն հրապարակելու օրվանից հետո՝ յոթնօրյա ժամկետում:

Հոդված 173. Վճռաբեկ դատարանի՝ վճռաբեկ բողոքի քննության արդյունքում կայացրած որոշումը վճռաբեկ բողոք բերած անձին, դատավարության այլ մասնակիցներին և համապատասխան դատարան ուղարկելը

1. Վճռաբեկ դատարանի՝ վճռաբեկ բողոքի քննության արդյունքում կայացրած որոշումն ուղարկվում է բողոք բերած անձին, դատավարության այլ մասնակիցներին և համապատասխան դատարան այն կայացնելու օրվանից ողջամիտ ժամկետում: